

รายละเอียดของรายวิชา

รหัสวิชา ๒๐๔ ๔๑๘

ภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย (Pali and Sanskrit in Thai)

กลุ่มวิชาเอก รายวิชาเลือก

ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา
๒. จำนวนหน่วยกิต
๓. หมวดวิชา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)(ถ้ามี)
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)(ถ้ามี)
๘. สถานที่เรียน
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา
๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา
๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทยเรียน (LLOs)

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา
๓. แนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้
๔. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักนิสิตเป็นรายบุคคล

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับระดับการเรียนรู้ (LL)
๒. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (TQF)
๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กลยุทธ์การสอนและกลยุทธ์การประเมิน

สารบัญ (ต่อ)

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน
๒. การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก
๒. เอกสารและข้อมูลเสนอแนะ
๓. ทรัพยากรอื่น ๆ

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน
๓. การปรับปรุงการสอน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ	วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
หลักสูตร/สาขาวิชา	ครุศาสตรบัณฑิต / สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

๒๐๔ ๔๑๘ ภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย

๒. จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)

๓. หมวดวิชา

หมวดวิชาเอก วิชาเลือก

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

พระมหาอธิวัฒน์ ภัทรกวี, ดร. (น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, พธ.บ., ศศ.ม., ปร.ด.)

๔.๒ อาจารย์ผู้สอน

พระมหาอธิวัฒน์ ภัทรกวี, ดร. (น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, พธ.บ., ศศ.ม., ปร.ด.)

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๒ ชั้นปีที่ ๔

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)(ถ้ามี)

(ไม่มี)

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)(ถ้ามี)

(ไม่มี)

๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑.๑ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา และลักษณะเฉพาะของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในฐานะภาษาต้นกำเนิดของภาษากลุ่มอินโด-อารยันและภาษาที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทย

๑.๒ เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจหลักการและกระบวนการยืมคำจากภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทย ทั้งด้านเสียง รูปคำ และความหมาย

๑.๓ เพื่อให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมายของคำบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์

๑.๔ เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะในการสังเกต แยกแยะ และจำแนกคำบาลีและสันสกฤตที่ใช้ในภาษาไทย ทั้งในด้านการอ่าน การเขียน และการตีความความหมาย

๑.๕ เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาบาลีและสันสกฤต ตระหนักถึงคุณค่าและอิทธิพลของภาษาทั้งสองที่มีต่อภาษาไทย วรรณคดี และวัฒนธรรมไทย

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ วัตถุประสงค์ของรายวิชา

- เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติและลักษณะของภาษาบาลีและสันสกฤต สามารถวิเคราะห์การยืมคำ การเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมาย ตลอดจนสังเกตและอธิบายการใช้คำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- เพื่อปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระความรู้และสมรรถนะตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตครู ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความต้องการบัณฑิตครูของสถานศึกษาและสังคม

- เพื่อปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษา

- เพื่อปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระความรู้และสมรรถนะให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ได้มีการปรับปรุงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs)

PLOs	CLOs
PLO1 มีความรู้ด้านหลักภาษาไทย วรรณกรรม วัฒนธรรมทางภาษาไทย การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยในศตวรรษที่ ๒๑ และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กระบวนการวิจัยและพัฒนากิจการการเรียนรู้	<p>CLO1 อธิบายประวัติ ลักษณะ และโครงสร้างพื้นฐานของภาษาบาลีและสันสกฤต ตลอดจนบทบาทของสองภาษานี้ต่อพัฒนาการของภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง</p> <p>CLO2 อธิบายหลักเกณฑ์การยืมคำภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทย และแสดงความเข้าใจถึงความหมายและบริบทการใช้คำเหล่านี้ในวรรณคดีและภาษาไทยร่วมสมัยได้</p> <p>CLO3 วิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมายของคำบาลีและสันสกฤต เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>CLO4 จำแนกและตีความคำบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทย โดยใช้หลักเกณฑ์การสังเกตคำได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องทางภาษาศาสตร์</p> <p>CLO5 สังเคราะห์องค์ความรู้จากภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อพัฒนาสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมความเข้าใจในรากทางภาษาและคุณค่าทางพุทธธรรมได้อย่างสร้างสรรค์</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ประวัติและลักษณะภาษาบาลีและสันสกฤต การยืมคำภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำและความหมาย ตลอดจนหลักการสังเกตคำบาลีและสันสกฤตที่ใช้ในภาษาไทย

History and characteristics of Pali and Sanskrit languages; borrowing of Pali and Sanskrit words into Thai; phonological, lexical, and semantic changes; and principles for identifying Pali and Sanskrit elements used in the Thai language.

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	การปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
๔๕	-	๙๐	ตามความต้องการของ นิสิต

ลักษณะรายวิชา บรรยาย ปฏิบัติการ
 การวัดและประเมินผล A-F S/U P

๓. แนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้

การบรรยายเชิงสัมพันธ์ ปลูกฝังให้มีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย วิธีการเรียนรู้ใช้กรณีศึกษา วิธีการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมจากการอภิปรายกลุ่มกิจกรรมกลุ่มย่อย แนะนำตำราและส่งเสริมให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองด้วยตนเองนอกห้องเรียนในประเด็นต่าง ๆ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน กำหนดหัวข้อองค์ความรู้ให้นิสิตค้นคว้าและนำเสนอ

๔. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

อาจารย์ผู้สอนจัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มตามที่จะได้ตกลงแต่ละภาคการศึกษาอย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้นัดล่วงหน้าเพื่อพบอาจารย์ผู้สอนผ่าน E-mail, Messenger, Line หรือในกรณีเร่งด่วนนัดผ่านทางโทรศัพท์ ๐๘๖๘๖๔๔๖๖๗

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับระดับการเรียนรู้ (LL)

ลำดับ (CLOs)	คำอธิบายผลลัพธ์การเรียนรู้ CLOs statement	ระดับการเรียนรู้ Level of Learning
CLO1	อธิบายประวัติ ลักษณะ และโครงสร้างพื้นฐานของภาษาบาลีและสันสกฤต ตลอดจนบทบาทของสองภาษานี้ต่อพัฒนาการของภาษาไทย ได้อย่างถูกต้อง	พุทธิพิสัย
CLO2	อธิบายหลักเกณฑ์การยืมคำภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทย และแสดงความเข้าใจถึงความหมายและบริบทการใช้คำเหล่านี้ในวรรณคดีและภาษาไทยร่วมสมัยได้	พุทธิพิสัย

ลำดับ (CLOs)	คำอธิบายผลลัพธ์การเรียนรู้ CLOs statement	ระดับการเรียนรู้ Level of Learning
CLO3	วิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และ ความหมายของคำบาลีและสันสกฤต เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทาง ภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล	ทักษะพิสัย
CLO4	จำแนกและตีความคำบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทย โดยใช้ หลักเกณฑ์การสังเกตคำได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องทางภาษาศาสตร์	ทักษะพิสัย
CLO5	สังเคราะห์องค์ความรู้จากภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อพัฒนาสื่อหรือ กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมความเข้าใจในรากทางภาษาและ คุณค่าทางพุทธธรรมได้อย่างสร้างสรรค์	ทักษะพิสัย

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับมาตรฐานการเรียนรู้

ระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ใน รายวิชา Course-Level Learning Outcomes	มาตรฐานการเรียนรู้				
	จริยธรรม (Ethics)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	ลักษณะ บุคคล (Character)	วิทยาการจัดการเรียนรู้ (Learning Management)
CLO1 อธิบายประวัติ ลักษณะ และโครงสร้างพื้นฐานของภาษา บาลีและสันสกฤต ตลอดจน บทบาทของสองภาษานี้ ต่อ พัฒนาการของภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้อง		✓			
CLO2 อธิบายหลักเกณฑ์การยืมคำ ภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ใน ภาษาไทย และแสดงความเข้าใจถึง ความหมายและบริบทการใช้คำ เหล่านี้ในวรรณคดีและภาษาไทย ร่วมสมัยได้		✓			
CLO3 วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ หลักการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมายของคำบาลีและ			✓		

ระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา Course-Level Learning Outcomes	มาตรฐานการเรียนรู้				
	จริยธรรม (Ethics)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิทยาการจัดการเรียนรู้ (Learning Management)
สันสกฤต เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล					
CLO4 จำแนกและตีความคำบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทย โดยใช้หลักเกณฑ์การสังเกตคำได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องทางภาษาศาสตร์			✓		
CLO5 สังเคราะห์องค์ความรู้จากภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อพัฒนาสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมความเข้าใจในรากทางภาษาและคุณค่าทางพุทธธรรมได้อย่างสร้างสรรค์	✓				✓

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กลยุทธ์การสอนและกลยุทธ์การประเมิน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอนตาม CLOs	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลตาม CLOs
๑. อธิบายประวัติ ลักษณะ และโครงสร้างพื้นฐานของภาษาบาลีและสันสกฤต ตลอดจนบทบาทของสองภาษานี้ต่อพัฒนาการของภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ๒. อธิบายหลักเกณฑ์การยืมคำภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทย และ	PLO 1 มีความรู้ด้านหลักภาษาไทย วรรณกรรม วัฒนธรรมทางภาษาไทย การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ในศตวรรษที่ ๒๑ และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กระบวนการวิจัยและ	(๑) การเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์เชิงปฏิบัติการ (Interaction Action Learning) (๒) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case Study) (๓) การเรียนรู้โดยบูรณาการการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา (Work-	วิธีการวัดและประเมินผล ๑) การสอบข้อเขียน ๒) การประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย ๓) การประเมินกระบวนการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงานในรายวิชา ๔) การประเมินความสามารถในการจัดการความรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	กลยุทธ์การสอนตาม CLOs	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลตาม CLOs
<p>แสดงความเข้าใจถึงความหมายและบริบทการใช้คำเหล่านี้ในวรรณคดีและภาษาไทยร่วมสมัยได้</p> <p>๓. วิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมายของคำบาลีและสันสกฤตเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>๔. จำแนกและตีความคำบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทย โดยใช้หลักเกณฑ์การสังเกตคำได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องทางภาษาศาสตร์</p> <p>๕. สังเคราะห์องค์ความรู้จากภาษาบาลีและสันสกฤตเพื่อพัฒนาสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมความเข้าใจในรากทางภาษาและคุณค่าทางพุทธธรรมได้อย่างสร้างสรรค์</p>	พัฒนาการจัดการเรียนรู้	<p>Integrated Learning: WIL)</p> <p>(๔) การบรรยายเชิงปฏิสัมพันธ์(Interactive lecture)</p> <p>(๕) การเรียนรู้โดยใช้ฉากทัศน์เป็นพื้นฐาน (Scenario-based learning)</p> <p>(๖) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning)</p>	<p>เครื่องมือการวัดและประเมินผล</p> <p>๑) แบบทดสอบ</p> <p>๒) แบบประเมินและเกณฑ์การประเมินผลงาน</p> <p>๓) แบบประเมินและเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้และการนำเสนอผลงาน</p>

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทเรียน (LLOs)

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
บทที่ 1 ความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลีและสันสกฤต	✓				

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
LLO1: อธิบายภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ แหล่งกำเนิด และการแพร่กระจายของภาษาบาลีและสันสกฤตได้อย่างถูกต้อง (สอดคล้องกับ CLO1 – ความรู้)					
บทที่ 2 ลักษณะทั่วไปและโครงสร้างของภาษาบาลีและสันสกฤต LLO2: อธิบายลักษณะทางเสียง ตัวอักษร ระบบคำและไวยากรณ์พื้นฐานของภาษาบาลีและสันสกฤตได้ (สอดคล้องกับ CLO1 – ความเข้าใจลักษณะภาษา)	✓				
บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาบาลีและสันสกฤตกับภาษาไทย LLO3: วิเคราะห์พัฒนาการทางภาษาที่ทำให้คำบาลีและสันสกฤตมีอิทธิพลต่อภาษาไทยทั้งด้านคำศัพท์และวรรณคดีได้ (สอดคล้องกับ CLO2 – เข้าใจบริบทภาษาไทย)		✓			
บทที่ 4 การยืมคำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย LLO4: จำแนกประเภทของคำยืมจากบาลีและสันสกฤต พร้อมอธิบายหลักเกณฑ์การใช้คำเหล่านั้นในภาษาไทยได้ (สอดคล้องกับ CLO2 – เข้าใจหลักการยืมคำ)		✓			
บทที่ 5 การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของคำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย LLO5: วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางเสียงเมื่อคำบาลีและสันสกฤตเข้าสู่ภาษาไทย และประยุกต์ใช้หลักการนี้ในการอธิบายตัวอย่างคำได้ (สอดคล้องกับ CLO3 – ประยุกต์หลักเสียง)			✓		
บทที่ 6 การเปลี่ยนแปลงทางรูปคำและความหมาย LLO6: อธิบายกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางรูปคำและความหมายของคำบาลีและสันสกฤตเมื่อใช้ในภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล (สอดคล้องกับ CLO3 – ประยุกต์หลักการคำและความหมาย)			✓		
บทที่ 7 หลักการสังเกตคำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย LLO7: ใช้หลักการสังเกตคำ เช่น รากศัพท์ ปัจจัย อุปสรรค เพื่อจำแนกคำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทยได้ถูกต้อง (สอดคล้องกับ CLO4 – วิเคราะห์คำบาลีสันสกฤต)				✓	
บทที่ 8 คำบาลีและสันสกฤตในวรรณคดีและสำนวนไทย				✓	

LLOs	CLO1	CLO2	CLO3	CLO4	CLO5
LLO8: วิเคราะห์การใช้คำบาลีและสันสกฤตในวรรณคดีและสำนวนไทย พร้อมอธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมและความหมายเชิงธรรมะได้ (สอดคล้องกับ CLO4 – วิเคราะห์เชิงวัฒนธรรม)					
บทที่ 9 การประยุกต์ใช้ความรู้ภาษาบาลีและสันสกฤตในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย LLO9: ออกแบบกิจกรรมหรือสื่อการสอนที่บูรณาการความรู้เรื่องคำบาลีและสันสกฤต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ได้ (สอดคล้องกับ CLO5 – สังเคราะห์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้)					✓
บทที่ 10 การสรุปองค์ความรู้และการประเมินคุณค่าทางภาษาและธรรมะ LLO10: สังเคราะห์องค์ความรู้จากภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อสะท้อนคุณค่าทางภาษาไทยและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ (สอดคล้องกับ CLO5 – สังเคราะห์และประเมินค่า)					✓

ข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (ปรับปรุงเพิ่มเติม)

- ๔.๑) นิสิตรู้และเข้าใจในผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา (CLOs)
- ๔.๒) นิสิตมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา (CLOs)
- ๔.๓) นิสิตรู้และเข้าใจในคู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา ๒๕๖๘
- ๔.๔) นิสิตรู้และเข้าใจในปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
- ๔.๕) นิสิตรู้และเข้าใจใน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมร่วมของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
- ๔.๖) นิสิตรู้และเข้าใจในผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่ศึกษา

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
๑	<p>• ปฐมนิเทศ</p> <p>๑) ชี้แจงรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชาฯ ที่สอน</p> <p>๒) ชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์</p> <p>๓) ชี้แจงวิธีการวัดและการประเมินผล</p> <p>๔) ชี้แจงระเบียบและข้อตกลงร่วมกัน</p> <p>๕) แนะนำเอกสารหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องในรายวิชาฯ</p> <p>๖) ทดสอบก่อนเรียน</p> <p>บทที่ ๑ ความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลีและสันสกฤต</p> <p>๑.๑ ภูมิหลังของภาษาากลุ่มอินโด-ยูโรเปียน</p> <p>๑.๒ กำเนิดและวิวัฒนาการของภาษาสันสกฤต</p> <p>๑.๓ ภูมิหลังและลักษณะเฉพาะของภาษาบาลี</p> <p>๑.๔ ความแตกต่างระหว่างภาษา</p>	CLO1	๓		<p>เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และลักษณะเฉพาะของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในฐานะภาษาต้นกำเนิดของภาษาากลุ่มอินโด-อารยันและภาษาที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทย</p>	<p>กิจกรรมการเรียนการสอน:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ครูบรรยายภาพรวมด้วยแผนภูมิวิวัฒนาการของภาษา (Lecture & Visual Mapping) • นักศึกษาดูคลิปวิดีโอ “เส้นทางภาษาบาลี-สันสกฤตในเอเชียใต้” แล้วอภิปราย • จัดกิจกรรมกลุ่ม “แผนที่ภาษาศาสตร์” แสดงเส้นทางการแพร่กระจาย • ให้นักศึกษานำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและพุทธศาสนา • ทำแบบฝึก “เปรียบเทียบ 	พระมหา อธิวัฒน์ ภทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	<p>บาลีและสันสกฤต</p> <p>๑.๕ การแพร่ขยายของสองภาษาในภูมิภาคเอเชีย</p> <p>๑.๖ บทบาทของบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย</p>					<p>ลักษณะพื้นฐานของบาลี-สันสกฤต”</p> <p>สื่อที่ใช้:</p> <ul style="list-style-type: none"> • แผนภูมิแสดงเครือญาติภาษาอินโด-ยูโรเปียน • วิดีทัศน์สารคดีสั้น • PowerPoint สรุปวิวัฒนาการภาษา • เอกสารประกอบการเรียน • Google Earth / Padlet สำหรับทำแผนที่ภาษา 	
๒-๓	<p>บทที่ ๒ ลักษณะทั่วไปและโครงสร้างของภาษาบาลีและสันสกฤต</p> <p>๒.๑ ระบบอักษรและการถอดอักษร บาลี-สันสกฤต</p> <p>๒.๒ หน่วยเสียงและระบบสัทศาสตร์เบื้องต้น</p>	CLO1	๖		<p>เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และลักษณะเฉพาะของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตใน</p>	<p>กิจกรรมการเรียนการสอน:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ครูสาธิตการออกเสียงบาลี-สันสกฤตพื้นฐาน • นักศึกษาฝึกอ่าน-เขียน 	พระมหาอธิวัฒน์ ภาทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๒.๓ ประเภทของคำ และหน้าที่ทาง ไวยากรณ์ ๒.๔ การสร้างคำ: ธาตุ ปัจจัย และ อุปสรรค ๒.๕ โครงสร้าง ประโยคและหลัก ไวยากรณ์พื้นฐาน ๒.๖ การเปรียบเทียบ ลักษณะ ภาษาไทยกับ บาลี-สันสกฤต				ฐานะภาษาต้น กำเนิดของ ภาษากลุ่มอิน โด-อารยันและ ภาษาที่มี อิทธิพลต่อ ภาษาไทย	อักษรโรมันถอด บาลี <ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมจับคู่ “คำ- โครงสร้าง- หน้าที่” ในกลุ่ม เกม ภาษาศาสตร์ “วิเคราะห์ โครงสร้างคำ” แบบฝึก วิเคราะห์ ประโยคบาลี- สันสกฤตสั้น ๆ สื่อที่ใช้: <ul style="list-style-type: none"> PowerPoint สาธิตเสียงและ ตัวอักษร Worksheet แบบฝึก โครงสร้างคำ บัตรคำ / เกม ออนไลน์ (Kahoot / Quizizz) โปรแกรม IPA chart เสียง บาลี-สันสกฤต 	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
๔	<p>บทที่ ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาบาลีและสันสกฤตกับภาษาไทย</p> <p>๓.๑ เส้นทางทางการแพร่เข้าสู่ประเทศไทย</p> <p>๓.๒ อิทธิพลของสันสกฤตต่อภาษาเขมรและภาษาไทย</p> <p>๓.๓ อิทธิพลของภาษาบาลีในสังคมไทยและศาสนา</p> <p>๓.๔ ตัวอย่างคำบาลี-สันสกฤตในเอกสารไทยโบราณ</p> <p>๓.๕ การใช้คำบาลี-สันสกฤตในระบบราชการและวรรณกรรม</p> <p>๓.๖ พัฒนาการของคำยืมสู่ภาษาไทยปัจจุบัน</p>	CLO2	๓		<p>เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจหลักการและกระบวนการยืมคำจากภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ในภาษาไทยทั้งด้านเสียงรูปคำ และความหมาย</p>	<p>กิจกรรมการเรียนการสอน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ครูบรรยายพร้อมยกตัวอย่างคำบาลี-สันสกฤตในวรรณคดีไทย กิจกรรมกลุ่ม “ค้นคำบาลี-สันสกฤตในเอกสารโบราณ” เวิร์กชอปวิเคราะห์อิทธิพลของภาษาในคำราชาศัพท์ อภิปรายบทบาทของคำยืมต่ออัตลักษณ์ภาษาไทย รายงานสั้นเรื่อง “คำบาลีในชีวิตประจำวันของคนไทย” <p>สื่อที่ใช้:</p> <ul style="list-style-type: none"> เอกสารอ้างอิงจากวรรณคดีไทย 	พระมหา อธิวัฒน์ ภทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
						(รามเกียรติ์, ไตรภูมิพระร่วง ฯลฯ) <ul style="list-style-type: none"> • สื่อมัลติมีเดีย: สไลด์และคลิป สารคดี • Google Docs สำหรับการ ทำงานกลุ่ม • บทความ วิชาการเรื่อง อิทธิพล สันสกฤตใน ภาษาไทย 	
๕-๖	บทที่ ๔ การยืมคำบาลี และสันสกฤตใน ภาษาไทย ๔.๑ ลักษณะของคำ ยืมและการปรับ เข้าระบบเสียง ไทย ๔.๒ ประเภทของคำ บาลีและ สันสกฤตที่ยืมมา ใช้ ๔.๓ คำยืมที่ใช้ใน ศาสนา การ ปกครอง และ วรรณคดี	CLO2	๖		เพื่อให้ให้นิสิต เข้าใจหลักการ และ กระบวนการ ยืมคำจาก ภาษาบาลีและ สันสกฤตมาใช้ ในภาษาไทย ทั้งด้านเสียง รูปคำ และ ความหมาย	กิจกรรมการเรียนการสอน: <ul style="list-style-type: none"> • ครูอธิบาย หลักเกณฑ์การ ยืมคำพร้อม ตาราง เปรียบเทียบ • นักศึกษาทำ กิจกรรม “แยก คำไทยแท้-คำ บาลี-คำ สันสกฤต” • ฝึกอ่านออก เสียงคำยืมและ 	พระมหา อริวัฒน์ ภทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	<p>๔.๔ หลักเกณฑ์การเขียนและอ่านคำยืมให้ถูกต้อง</p> <p>๔.๕ ความหมายและการใช้คำยืมในบริบทต่าง ๆ</p> <p>๔.๖ ปัญหาและแนวทางการใช้คำบาลี-สันสกฤตในภาษาไทยร่วมสมัย</p>					<p>วิเคราะห์บริบทการใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> เวิร์กชอปกลุ่ม “วิเคราะห์คำบาลีในข่าวปัจจุบัน” สรุปผลการเรียนรู้ในรูปแบบ Mind Map <p>สื่อที่ใช้:</p> <ul style="list-style-type: none"> PowerPoint ตัวอย่างคำยืม เอกสารประกอบการวิเคราะห์คำ ข่าวออนไลน์ / บทความร่วมสมัย Google Forms แบบฝึกเลือกคำ 	
๗	<p>บทที่ ๕ การเปลี่ยนแปลงทางเสียงของคำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย</p> <p>๕.๑ หลักการเปลี่ยนเสียงในภาษาศาสตร์เชิงประวัติ</p>	CLO3	๓		<p>เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และ</p>	<p>กิจกรรมการเรียนการสอน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ครูสอนหลักการแปลงเสียงโดยยกตัวอย่างคำ 	<p>พระมหา อริวัฒน์ ภทรกวี, ดร.</p>

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๕.๒ การกลมกลืนเสียงและการ แผลงเสียง ๕.๓ ตัวอย่างการ เปลี่ยนเสียงในคำ บาลี-สันสกฤต ๕.๔ การเทียบเสียง ระหว่างอักษร ต้นฉบับและคำ ไทย ๕.๕ การใช้ความรู้การ เปลี่ยนเสียงใน การวิเคราะห์คำ ๕.๖ แบบฝึกการ วิเคราะห์การ แผลงเสียงใน ภาษาไทย				ความหมาย ของคำบาลี และสันสกฤต ที่ปรากฏใน ภาษาไทยได้ อย่างถูกต้อง ตามหลัก ภาษาศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> • นักศึกษาออกเสียงเทียบคำบาลี-คำไทย • กิจกรรมจับคู่เสียงต้น-เสียงปลาย (Sound Matching) • แบบฝึกวิเคราะห์เสียงที่แผลงในคำราชาศัพท์ • นำเสนอผลงานกลุ่ม “เสียงที่เปลี่ยนแต่ความหมายคงเดิม” สื่อที่ใช้: <ul style="list-style-type: none"> • ตารางเทียบเสียงบาลี-ไทย • คลิปเสียงต้นฉบับบาลี-สันสกฤต • แบบฝึกหัดออนไลน์ (Google Sheets / Kahoot) • แผ่นเสียง IPA chart 	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
๘	<p>บทที่ ๖ การเปลี่ยนแปลงทางรูปคำและความหมาย</p> <p>๖.๑ ความหมายของการเปลี่ยนรูปคำ (Morphological change)</p> <p>๖.๒ การย่อ การกร่อน และการกลืนรูปคำ</p> <p>๖.๓ การเปลี่ยนความหมายจากศัพท์เดิม</p> <p>๖.๔ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อความหมาย</p> <p>๖.๕ การใช้คำบาลี-สันสกฤตในสำนวนและภาษาปัจจุบัน</p> <p>๖.๖ แบบฝึกการแปลความหมายและเทียบคำ</p>	CLO3	๓		<p>เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และ ความหมายของคำบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์</p>	<p>กิจกรรมการเรียนการสอน:</p> <ul style="list-style-type: none"> ครูยกตัวอย่างคำที่เปลี่ยนรูปและเปลี่ยนความหมาย นักศึกษาทำ “แผนภาพรากศัพท์-รูปคำ-ความหมายใหม่” เกม “ทายศัพท์บาลี-สันสกฤต” จากคำปัจจุบัน อภิปรายผลทางวัฒนธรรมต่อความหมายของคำ ฝึกแปลคำบาลี-สันสกฤตให้เป็นคำไทยร่วมสมัย <p>สื่อที่ใช้:</p> <ul style="list-style-type: none"> Worksheet การเปลี่ยนรูปคำ 	พระมหา อธิวัฒน์ ภทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
						<ul style="list-style-type: none"> • PowerPoint ตัวอย่างคำในแต่ละยุค • วิดีโอสั้น เกี่ยวกับรากศัพท์ • แบบฝึก Quizizz / Mentimeter 	
๙-๑๐	บทที่ ๗ หลักการสังเกตคำบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย ๗.๑ ความหมายของ รากศัพท์และ ปัจจัยในบาลี-สันสกฤต ๗.๒ การวิเคราะห์รากศัพท์และการสร้างคำใหม่ ๗.๓ อุปสรรคและคำประกอบใน บาลี-สันสกฤต ๗.๔ วิธีสังเกตคำบาลีและคำสันสกฤตในภาษาไทย ๗.๕ การจำแนกคำ ผสม คำสมาส คำสนธิ	CLO4	๖		เพื่อให้นิสิตมีทักษะในการสังเกต แยกแยะ และ จำแนกคำบาลีและสันสกฤตที่ใช้ในภาษาไทย ทั้งในด้านการอ่าน การเขียน และการตีความ ความหมาย	กิจกรรมการเรียนการสอน: <ul style="list-style-type: none"> • ครูบรรยาย หลักการรากศัพท์ ปัจจัย อุปสรรค • นักศึกษาฝึก แยก องค์ประกอบ คำจากตัวอย่างจริง • แบบฝึก “คำสมาส-สนธิ-คำผสม” • เวิร์กชอปกลุ่ม “วิเคราะห์คำในบทสวดมนต์” • นำเสนอผลการวิเคราะห์ราก 	พระมหา อธิวัฒน์ ภาทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	๗.๖ การฝึกวิเคราะห์ คำในข้อความ ภาษาไทยจริง					ศัพท์ต่อชั้น เรียน สื่อที่ใช้: <ul style="list-style-type: none"> เอกสารอธิบาย โครงสร้างคำ บาลี-สันสกฤต ชุดแบบฝึก วิเคราะห์คำ PowerPoint ตัวอย่าง คำสมาส-สนธิ โปรแกรม Padlet สำหรับแชร์ผล การวิเคราะห์ 	
๑๑-๑๒	บทที่ ๘ คำบาลีและ สันสกฤตในวรรณคดีและ สำนวนไทย ๘.๑ การใช้คำบาลี- สันสกฤตใน วรรณคดีสมัย อยุธยา- รัตนโกสินทร์ ๘.๒ บทบาทของคำ บาลี-สันสกฤต ในสำนวน สุภาษิต ๘.๓ การตีความ ความหมายเชิง	CLO4	๖		เพื่อให้นิสิตมี ทักษะในการ สังเกต แยกแยะ และ จำแนกคำบาลี และสันสกฤต ที่ใช้ใน ภาษาไทย ทั้ง ในด้านการ อ่าน การเขียน และการ ตีความ ความหมาย	กิจกรรมการเรียนการสอน: <ul style="list-style-type: none"> ครูอธิบาย หลักการ วิเคราะห์ วรรณคดีเชิง ภาษา นักศึกษา ค้นคว้าคำบาลี ในวรรณคดี เรื่องหนึ่ง กิจกรรม “สำนวนบาลี 	พระมหา อริวัฒน์ ภทรกวี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	<p>พุทธธรรมใน วรรณคดี</p> <p>๘.๔ การวิเคราะห์ คุณค่าทาง วัฒนธรรมและ ศิลปะภาษา</p> <p>๘.๕ การเปรียบเทียบ การใช้คำใน วรรณคดีและ ภาษาไทย ปัจจุบัน</p> <p>๘.๖ แบบฝึกการ วิเคราะห์คำและ ความหมายเชิง วรรณศิลป์</p>					<p>ใน ชีวิตประจำวัน”</p> <ul style="list-style-type: none"> • อภิปรายเชิง ธรรมะจาก วรรณคดีที่ เลือก • สรุปรการเรียนรู้ เป็น Infographic หรือ Clip สั้น <p>สื่อที่ใช้:</p> <ul style="list-style-type: none"> • วรรณคดี ต้นฉบับและบท วิเคราะห์ภาษา • PowerPoint / Infographic ตัวอย่างคำ • โปรแกรม Canva, CapCut, Padlet • แหล่งข้อมูล ออนไลน์จาก คลังวรรณคดี ไทย 	
๑๓-๑๔	บทที่ ๙ การประยุกต์ใช้ ความรู้ภาษาบาลีและ	CLO5	๖		เพื่อปลูกฝัง เจตคติที่ดีต่อ การเรียนรู้ ภาษาบาลีและ	<p>กิจกรรมการเรียนการสอน:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ครูแนะแนว การออกแบบ 	พระมหา อธิวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	<p>สันสกฤตในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย</p> <p>๙.๑ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้เรื่องคำบาลี-สันสกฤต</p> <p>๙.๒ การสร้างสื่อดิจิทัลหรือสื่อสร้างสรรค์เพื่อการสอน</p> <p>๙.๓ การบูรณาการภาษากับคุณค่าธรรมะในการเรียนรู้</p> <p>๙.๔ การใช้เทคโนโลยีและเกมภาษาในห้องเรียน</p> <p>๙.๕ การประเมินผลผู้เรียนตามแนวคิด Active Learning</p> <p>๙.๖ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการสอน</p>				<p>สันสกฤต ตระหนักถึง คุณค่าและ อิทธิพลของ ภาษาทั้งสองที่ มีต่อภาษาไทย วรรณคดี และ วัฒนธรรมไทย</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> • นักศึกษาแบ่งกลุ่มพัฒนา “แผนการสอนเรื่องคำบาลีในภาษาไทย” • สร้างสื่อการเรียนรู้ (สื่อดิจิทัล, บัตรคำ, เกม) • ทดลองสอน (Micro Teaching) • วิพากษ์และสะท้อนผลการสอนของแต่ละกลุ่ม <p>สื่อที่ใช้:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Template แผนการสอน • โปรแกรม Canva / PowerPoint / Google Slides • วิดีโอสื่อสอนภาษาไทย 	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
						<ul style="list-style-type: none"> แบบประเมินการสอนจากเพื่อน (Peer Evaluation) 	
๑๕	บทที่ ๑๐ การสรุปองค์ความรู้และการประเมินคุณค่าทางภาษาและธรรมะ ๑๐.๑ การทบทวนภาพรวมความรู้จากทุกบทเรียน ๑๐.๒ การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม ๑๐.๓ การประเมินคุณค่าทางภาษาและหลักธรรมทางพุทธศาสนา ๑๐.๔ การอภิปรายสะท้อนแนวคิดทางภาษาศาสตร์กับพุทธธรรม	CLO5	๓		เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาบาลีและสันสกฤต ตระหนักถึงคุณค่าและอิทธิพลของภาษาทั้งสองที่มีต่อภาษาไทย วรรณคดี และวัฒนธรรมไทย	กิจกรรมการเรียนการสอน: <ul style="list-style-type: none"> ครูทบทวนองค์ความรู้ทั้งหมดในรายวิชา นักศึกษาทำโครงการสรุปองค์ความรู้รายกลุ่ม เสวนา “บาลี-สันสกฤต: ภาษากับธรรมะในชีวิต” นำเสนอผลงานรูปแบบนิทรรศการ / สื่อดิจิทัล สะท้อนการเรียนรู้รายบุคคล (Reflective Journal) สื่อที่ใช้: <ul style="list-style-type: none"> โครงร่างโครงการ / 	

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	CLOs	จำนวนชั่วโมง		วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้บรรยาย
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
	<p>๑๐.๕ การจัดทำ รายงานหรือ โครงงานสรุปผล การเรียนรู้</p> <p>๑๐.๖ การนำเสนอ ผลงานสื่อสาร ทางภาษาไทยเชิง พุทธธรรม</p>					<p>Rubric การ ประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> โปรแกรม Canva / Google Sites / PowerPoint สื่อวีดิทัศน์ ประกอบ ธรรมะ แบบฟอร์ม สะท้อนผลการ เรียนรู้ (Reflection Sheet) 	
๑๖	สอบปลายภาค		๓				พระมหา อริวัฒน์ ภทฺรกี, ดร.
รวมชั่วโมง			๔๕				

๒. การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

๑) เครื่องมือและน้ำหนักในการวัดและประเมินผล

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล*				น้ำหนัก (ร้อยละ)
	MCQ	ผลงานกลุ่ม	นำเสนอ ผลงานเดี่ยว	Rubrics Scoring	
CLO1 อธิบายประวัติ ลักษณะ และโครงสร้างพื้นฐานของภาษา บาลีและสันสกฤต ตลอดจน	๑๐	-	-	๕	๑๕

ผลลัพธ์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล*				น้ำหนัก (ร้อยละ)
	MCQ	ผลงานกลุ่ม	นำเสนอ ผลงานเดี่ยว	Rubrics Scoring	
บทบาทของสองภาษานี้ต่อ พัฒนาการของภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้อง					
CLO2 อธิบายหลักเกณฑ์การยืมคำ ภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ใน ภาษาไทย และแสดงความเข้าใจถึง ความหมายและบริบทการใช้คำ เหล่านี้ในวรรณคดีและภาษาไทยร่วม สมัยได้	๑๐	-	-	๕	๑๕
CLO3 วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ หลักการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมายของคำบาลีและ สันสกฤต เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ ทางภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล	๑๐	-	-	-	๑๐
CLO4 จำแนกและตีความคำบาลีและ สันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทย โดย ใช้หลักเกณฑ์การสังเกตคำได้อย่าง เป็นระบบและถูกต้องทาง ภาษาศาสตร์	-	๑๐	๑๕	๕	๓๐
CLO5 สังเคราะห์องค์ความรู้จาก ภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อพัฒนา สื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ส่งเสริมความเข้าใจในรากทางภาษา และคุณค่าทางพุทธธรรมได้อย่าง สร้างสรรค์	-	๑๐	๑๕	๕	๓๐
รวม	๓๐	๒๐	๓๐	๒๐	๑๐๐

๒) ตารางวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้	กำหนดการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการประเมินผล
๑. ทดสอบย่อย ๒. สอบปลายภาค ๓. งานที่มอบหมายให้ นิสิตทำ ๔. การนำเสนอ ตามที่ได้รับมอบหมาย	CLO1 อธิบายประวัติ ลักษณะ และ โครงสร้างพื้นฐานของภาษาบาลี และสันสกฤต ตลอดจนบทบาทของ สองภาษานี้ต่อพัฒนาการของ ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง CLO2 อธิบายหลักเกณฑ์การยืมคำ ภาษาบาลีและสันสกฤตมาใช้ใน ภาษาไทย และแสดงความเข้าใจถึง ความหมายและบริบทการใช้คำ เหล่านี้ในวรรณคดีและภาษาไทย ร่วมสมัยได้ CLO3 วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ หลักการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และความหมายของคำบาลีและ สันสกฤต เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ ทางภาษาไทยได้อย่างมีเหตุผล CLO4 จำแนกและตีความคำบาลี และสันสกฤตที่ปรากฏในภาษาไทย โดยใช้หลักเกณฑ์การสังเกตคำได้ อย่างเป็นระบบและถูกต้องทาง ภาษาศาสตร์ CLO5 สังเคราะห์องค์ความรู้จาก ภาษาบาลีและสันสกฤต เพื่อพัฒนา สื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยที่ส่งเสริมความเข้าใจใน รากทางภาษาและคุณค่าทางพุทธ ธรรมได้อย่างสร้างสรรค์	๑. ตามที่อาจารย์ และนิสิตตกลง ร่วมกัน ๒. การทดสอบย่อย ก่อนเรียน ๓. สอบปลายภาค ในสัปดาห์ที่ ๑๖ ๔. งานมอบหมาย และนำเสนอ สัปดาห์ที่ ๒-๓, ๔- ๕, ๖-๗, ๘, ๙-๑๐, ๑๑-๑๒, ๑๓-๑๔ และ ๑๕	๑. ระหว่างเรียนร้อยละ ๔๐ ตลอดภาคการศึกษา ๒. ทดสอบย่อยร้อยละ ๒๐ ๓. สอบปลายภาคร้อยละ ๔๐

๓) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน
A	๔	๙๐ - ๑๐๐
B+	๓.๕	๘๕ - ๘๙
B	๓	๘๐ - ๘๔
C+	๒.๕	๗๕ - ๗๙
C	๒	๗๐ - ๗๔
D+	๑.๕	๖๕ - ๖๙
D	๑	๖๐ - ๖๔
F	๐	ต่ำกว่า ๖๐

*หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมินผลเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผนปฏิบัติงานการทำกิจกรรมกลุ่ม

ธีมเรื่องคือ การนำข้อมูลหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ความหมาย พัฒนาการ แนวคิดของนักสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มาวิเคราะห์เพื่อนำมาออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางภาษา ด้วยมโนทัศน์ทางสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา มาใช้อ้างอิงสนับสนุนในประเด็นที่น่าเสนอทั้งในรูปแบบ PPT และ/หรือ Canva

ขั้นการเตรียมการ

๑. แจงรายชื่อกลุ่มให้อาจารย์ผู้สอน
๒. อาจารย์ผู้สอนรายวิชาชี้แจงลักษณะงานและการประเมินผล
๓. นิสิตและอาจารย์ผู้สอนนัดหมายการพบเพื่อรับคำปรึกษาและคำแนะนำ
๔. นิสิตกำหนดหน้าที่การทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ให้รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้ ฝ่ายค้นคว้าหาข้อมูล ฝ่ายเรียบเรียงข้อมูล ฝ่ายจัดทำเนื้อหาสำหรับนำเสนอ ฝ่ายศิลป์และฝ่ายการผลิตสื่อ ฝ่ายนำเสนอข้อมูล
๕. นิสิตกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะดำเนินการ – ส่งแผนผังหน้าที่งานของสมาชิกในกลุ่ม
๖. นิสิตวางแผนการปฏิบัติงาน – ส่งรายละเอียดแผนการปฏิบัติงานของกลุ่ม
๗. นิสิตประชุมร่วมกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน – นิสิตต้องค้นคว้าหาข้อมูล และเรียบเรียงข้อมูลที่เกี่ยวกับเรื่องหรือหัวข้อที่จะดำเนินการมาส่งด้วย ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตอาจกำหนดรูปแบบช่องทางในการติดต่อนิสิตผ่าน Online ในรูปแบบต่างๆ เช่น Zoom, Line, Google Meet โดยอาจจะมีการนัดพบนิสิต Onsite ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัย

ขั้นดำเนินการ

๘. นิสิตดำเนินการจัดทำ (ร่าง) นำเสนอผลงานและ Script ของ ที่จะนำเสนองานในแต่ละกลุ่ม
๙. นิสิตประชุมร่วมกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานและแก้ไข (ร่าง) ผลงาน และจัดทำสื่อเสนองาน

ขั้นประเมินผล

๑๐. นิสิตแต่ละกลุ่มโพสต์ไฟล์นำเสนอ เข้า Google Classroom
๑๑. นิสิตทุกคนรับฟังการนำเสนอ ในช่วงเวลาเรียนในชั้นเรียน โดยจะมีการเช็คชื่อนิสิตที่เข้าร่วมฟังการนำเสนอ
๑๒. อาจารย์ผู้สอนประเมินผลคะแนนตามเกณฑ์ Rubrics ที่กำหนด
๑๓. อาจารย์ผู้สอนสรุปผลสะท้อนกลับ (Feed Back) ของการเรียนรู้ของนิสิตในภาพรวมในคาบสุดท้ายของการเรียนรายวิชา

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก

- อธิวัฒน์ บุคคานาง. (๒๕๖๘). เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- พระปิยโสภณ (พระราชญาณกวี). (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมบาลี-ไทย: อรรถกถาธรรมบท (ภาค ๑-๔)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาปราโมทย์ วิริยธมโม. (ม.ป.ป.). *ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาโพธิวงศาจารย์ (ทองดี สุรเตโช). (๒๕๖๑). *พจนานุกรม ไทย-บาลี*. กรุงเทพฯ: ปัญญมิตร การพิมพ์.
- ปรีชา ทิชนพงศ์. (๒๕๓๔). *ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจบ พันธุเมธา (บ.ก.). (ม.ป.ป.). *ภาษาบาลี-สันสกฤตในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

๒. เอกสารและข้อมูลเสนอแนะ

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะมนุษยศาสตร์. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมสันสกฤต-ไทย (ฉบับนักศึกษา)*. เชียงใหม่: โครงการพจนานุกรมสันสกฤต-ไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (ม.ป.ป.). *คำภาษาบาลีและสันสกฤต: ภาพสะท้อนพัฒนาการของภาษาไทย*. พระนครศรีอยุธยา: สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย. (ม.ป.ป.). *ภาษาสันสกฤตสำหรับบุคคลทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2555). *พจนานุกรมศัพท์บาลี-สันสกฤต-ไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *เอกสารอ้างอิงคำบาลี-สันสกฤตในวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.

๓. ทรัพยากรอื่น ๆ

-

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ดำเนินการดังนี้

๑. นิสิตประเมินการเรียนการสอนผ่านแบบประเมินในระบบประเมินออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
๒. นิสิตสะท้อนคิดระหว่างการจัดการเรียนการสอน
๓. การสนทนากลุ่มระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

การประเมินการสอน ดำเนินการดังนี้

๑. การประเมินจากผลการเรียนของนิสิต
๒. นิสิตประเมินอาจารย์ผู้สอน ด้วยวิธีประเมินผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
๓. อาจารย์ผู้สอนประเมินตนเอง

๓. การปรับปรุงการสอน

๑. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นหรือกรอกแบบสอบถาม เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป
๒. ให้นิสิตประเมินการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีประเมินผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
๓. อาจารย์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิจัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการสอนต่อไป
๔. เข้าร่วมกิจกรรม ทัศนศึกษาดูงานในองค์กรเครือข่าย หรือประชุมสัมมนาเพื่อให้เกิดทักษะที่หลากหลาย

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชา

๑. การสอบข้อเขียน
๒. ประเมินจากผลงานมอบหมายของนิสิต

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมินและทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

๑. ปรับปรุงลักษณะการจัดการเรียนการสอน ตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ได้แก่ การปรับปรุงสื่อการสอน และเนื้อหาใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๒. ข้อมูลการปรับปรุงในหมวดนี้จะนำไปใช้ปรับปรุงการจัดทำรายละเอียดรายวิชาในรอบถัดไป

๓. อาจารย์ผู้สอนนำข้อคิดเห็นการประเมินจากนิสิตมาเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาหน้า พร้อมบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

๔. ปรับปรุงรายวิชาทุก ๔ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์